

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

50

Brno 2009

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 50
Volume 50

Číslo 1–2
Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttka, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Soňa Klanicová, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Olga Lečbychová,
Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Fotografie levalloiského hrotu nalezeného při výzkumu paleolitické lo-
kality Tvarožná-Za školou. Srov. studii P. Škrdly a kol. obr. 5:1. Foto
J. Špaček.

*A foto of the Levallois point found in the Paleolithic site Tvarožná-
Za školou. See the study of P. Škrdla et. al. Fig. 5:1. Photo by J. Špaček.*

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz

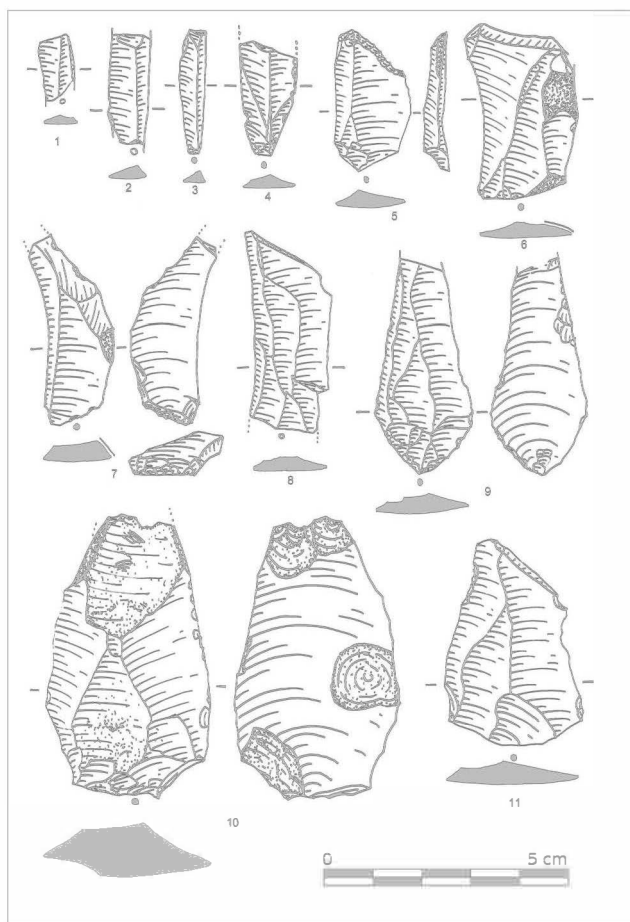
Webové stránky s pokyny pro autory: <http://www.iabrno.cz/pv>

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vydáno v Brně roku 2009

Copyright ©2009 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

Obr. 35: Předmostí. Ulice Pod Skalkou. Vybrané artefakty.
Fig. 35: Předmostí. Pod Skalkou street. Selected artifacts.

Kromě artefaktů štípané kamenné industrie bylo ze zá-
sypu získáno malé množství silně fragmentárního osteo-
logického materiálu, z kterého stojí za zmínku pouze
drobné zlomky odlomených lamel stoličky mamuta. Z vý-
plně dále pochází zlomky výdutí nádob, rámcově datovatelné
do období mladšího pravěku, a jeden zloмок ten-
kostěnné výdutí polité hnědou glazurou, který lze rámcově
zařadit do novověku (19. stol.).

Prekvapivě nápadně velká koncentrace mladopaleo-
litické kamenné štípané industrie ve svrchní části zá-
sypu objektu 15 svým složením, především minimálním poč-
tem nástrojů, a naopak velkým zastoupením výrobního
odpadu, výskytem pouze drobných úlomků – tříště osteo-
logického materiálu, naznačuje možnost záměrné selekce
původními výkopci. I přes své druhotné uložení je nově
získaný soubor zajímavý. Dominantní zastoupení radiolaritové
industrie naznačuje, že by mohla pocházet z jedné
z mladopaleolitických dílen, specializovaných na výrobu
nástrojů z této suroviny, které byly na lokalitě v minulosti
evidovány (Absolon, Klíma 1977, 42).

Otázkou zůstává, zda se v případě objektu 15, který
vykazuje lineární tvary, nejedná o jednu ze starých sond
položených některým z badatelů na konci 19. století
(M. Kříž). Situace navozuje dojem, že v případě poč-
četně velkých náleзовých souborů odkrývaných na lo-
kalitě Předmostí I byly selekce a skartování v minulosti
běžně uplatňovány – viz např. skartační jáma osteologic-

kého materiálu z dob prvních výzkumů zachycená při ji-
hozápadním nároží koupaliště v ulici Pod Skalkou (Svo-
boda 2000, 11).

Zdeněk Schenk, Jan Mikulík

Literatura

Absolon, K., Klíma, B. 1977: *Předmostí. Ein Mammu-
tjägerplatz in Mähren*. Fontes Archaeologiae Mora-
viae 8. Praha: Academia.

Svoboda, J. 2000: *Předmostí. Archeologické památky
střední Moravy I*. Olomouc: Archeologické centrum
Olomouc

Summary

In March 2007, loess deposits at the intersection of Olo-
moucká and Prostějovská streets, some 230 meters from
the Předmostí I site, were investigated. A small collection
of osteological material, specifically lamellae from a woolly
mammoth (*Mammuthus primigenius*) molar was found
in the loess (Fig. 31, 32).

In September 2007, a partial mammoth tusk (Fig. 33),
1,95 m in length and 0,32 m in width, was found
in the southwestern part of Předmostí (groundplot
No. 128/4). The site lies at the toe of a Bečva River pa-
leoterrace, some 300 m southwards from the Paleolithic
site of Předmostí I.

During the course of a rescue excavation in Novem-
ber 2006, a redeposited silicite blade fragment dating
back to the Upper Paleolithic was found next to an enclosure
wall of Mary Magdalene church in Předmostí.

In July 2008 we collected 92 artifacts (Fig. 35) and se-
veral tiny fragments of osteological material during a re-
scue excavation in the centre of Předmostí-Pod Skalkou
street. Almost all of the knapped artifacts were from radi-
olarite. The collection of Paleolithic artifacts came from
infill of object 15, filled by redeposited loess with len-
ses of black soil. The objects could also be an old test pit
from the 19th century (Fig. 34).

TVAROŽNÁ (OKR. BRNO-VENKOV)

„Za školou“. Bohunicien. Sídliště. Záchranný vý-
zkum.

viz kapitola Studie a krátké články

UHERSKÉ HRADIŠTĚ (K. Ú. JAROŠOV U UH. HRADIŠTĚ, OKR. UH. HRADIŠTĚ)

„Rochus“. Aurignacien. Sídliště. Zjišťovací sondáž.

Poloha Rochus, případně Černá hora, je již od dob
V. Hrubého známa jako naleziště paleolitických artefaktů,
které jsou sbírány na přilehlých zemědělsky obděláva-
ných pozemcích východně kaple sv. Rocha (souhrnně
Škráda 2005, 151–154). Na základě objednávky Měst-
ského úřadu v Uherském Hradišti provedli pracovníci ar-
cheologického oddělení Slovákého muzea výzkum (zjišť-
ovací sondáž) v prostoru před kaplí sv. Rocha (tj. v těs-

Obr. 36: Jarošov. Stratigrafie. Fig. 36: Jarošov. Stratigraphy.

ném sousedství místa s povrchovými nálezy). Archeologický výzkum předcházel zamýšleným stavebním aktivitám, případně rekonstrukcím souvisejícím s objektem kaple sv. Rocha (více v kap. Středověk a novověk).

Na sledované ploše byly zachyceny pouze nevápnité světle hnědé svahové sedimenty bez jakéhokoliv náznaku vertikálního členění (obr. 36). V několika sondách byly tyto sedimenty sledovány do hloubky více než 1 m. Nalezen byl pouze jeden artefakt – úštěp z bíle patinovaného eratického silicitu – v hloubce přibližně 0,4 m. Závěrem je možné konstatovat, že v prostoru lokality nebyly zachyceny sedimenty, které by umožnily dochování osteologického materiálu nebo materiálu vhodného k dataci. Ve sledovaném prostoru byla hustota artefaktů nízká, což vylučuje možnost sledovat rozptýl nálezů (vertikální a horizontální) a pokusit se o interpretaci nálezových situací (stopy sídelních struktur nebo druhotně přemístěné artefakty). Pokud nedošlo k poškození lokality v souvislosti se stavbou kaple, jde o okrajovou partii vlastního sídliště, které je situováno o něco východněji.

Výzkum byl realizován za podpory grantového projektu GA AV ČR č. A800010801.

Petr Škrdla, Miroslav Vaškových

Literatura

Škrdla, P. 2005: *The Upper Paleolithic on the Middle Course of the Morava River*. Dolnověstonické studie 13. Brno: AÚ AV ČR.

Summary

An excavation aimed at documenting medieval structures was conducted outside St. Roch Church, located next to a field with surface finds (Škrdla 2005, 151–154, with ref.). A series of trenches were dug in non-calcareous colluvial sediments (Fig. 36) and only one Paleolithic artifact was found at a depth of ca. 0.4 m.

VYŠKOV (K. Ú. VYŠKOV, OKR. VYŠKOV)

„Kopaniny“. Mladý paleolit. Sídliště. Povrchový průzkum.

Na podzim roku 2007 objevil autor tohoto článku novou mladopaleolitickou lokalitu v trati Kopaniny jižně od města Vyškova, na hranicích s katastrem Hlubočan asi 1 km severně od osady Terešov. Souřadnice místa je: x–568113, y–1157615 (S-JTSK). Lokalita se nachází na západních svazích Litenčické pahorkatiny v nadmořské výšce 351 m s výhledem do Vyškovské brány a na lokality v okolí Drnovic objevené M. Daňkem na východních svazích Dražanské vrchoviny (Svoboda 1994). K objevení lokality došlo na základě predikčního modelu výskytu mladopaleolitických lokalit na Vyškovsku, který vypracoval autor zprávy ve své oborové práci z archeologie (Mlejnek 2006, 65, příloha 7).

Jedná se bohužel o poměrně chudou lokalitu. Během čtyř povrchových průzkumů, které zde proběhly v letech 2007–2008, bylo nalezeno pouze patnáct kusů štípané industrie, z nichž 3 nejsou patinované, paleolitického stáří je tedy zřejmě jen 12 artefaktů. Surovinové spektrum je poměrně pestré, pět artefaktů je ze silicitů z glacienních sedimentů (dva jsou přepálené), dva kusy z rohovce typu Troubky-Zdislavice, jeden kus z rohovce typu Krumlovský les, dva artefakty byly vyrobeny z blíže neurčitelných lokálních rohovců a v případě jednoho přepáleného zlomku není možné surovinu určit. Z technologického hlediska se jedná o jeden zlomek drobné čepele, pět úštěpů a šest kusů neurčitelných zlomků a odpadu (viz tab. 4). V kolekci není přítomen žádný nástroj, což znemožňuje kulturní klasifikaci souboru, vzhledem k sídelní strategii je však nejpravděpodobnější datování lokality do EUP (Mlejnek 2006, 57–58). Mladopaleolitická stanice ve Vyškově-Kopaninách je první lokalitou z tohoto období objevenou na západních svazích Litenčické pahorkatiny.

Článek byl sepsán s podporou grantu GA ČR č. 404/09/H020, Moravskoslezská škola archeologických doktorských studií II.

● Ondřej Mlejnek

Literatura

Mlejnek, ●. 2006: *Srovnání polohy mladopaleolitických lokalit na Vyškovsku a na Brněnsku*. Rkp. Oborové práce z archeologie. Uloženo: ÚAM FF MU Brno.

Svoboda, J. A. 1994: *The Upper Palaeolithic Settlement of the Vyškov Gate, Regional Survey, 1988–1992*. *Památky archeologické* 85, 18–34.